

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

26 aprilie 2022*

„Acțiune în anulare – Directiva (UE) 2019/790 – Articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* – Articolul 11 și articolul 17 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Libertatea de exprimare și de informare – Protecția proprietății intelectuale – Obligații impuse prestatorilor de servicii online de partajare de conținut – Control automat prealabil (filtrare) al conținuturilor publicate online de utilizatori”

În cauza C-401/19,

având ca obiect o acțiune în anulare formulată în temeiul articolului 263 TFUE, introdusă la 24 mai 2019,

Republica Polonă, reprezentată de B. Majczyna, M. Wiącek și J. Sawicka, în calitate de agenți, asistați de J. Barski, în calitate de expert,

reclamantă,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat de D. Warin, S. Alonso de León și W. D. Kuzmienko, în calitate de agenți,

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de M. Alver, F. Florindo Gijón și D. Kornilaki, în calitate de agenți,

pârâți,

susținuți de:

Regatul Spaniei, reprezentat inițial de S. Centeno Huerta și J. Rodríguez de la Rúa Puig și ulterior de J. Rodríguez de la Rúa Puig, în calitate de agenți,

Republica Franceză, reprezentată de A.-L. Desjonquères și A. Daniel, în calitate de agenți,

Republica Portugheză, reprezentată inițial de M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta, P. Barros da Costa, P. Salvação Barreto și L. Inez Fernandes și ulterior de M. A. Capela de Carvalho Galaz Pimenta, P. Barros da Costa și P. Salvação Barreto, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: polona.

Comisia Europeană, reprezentată de F. Erlbacher, S. L. Kaléda, J. Samnadda și B. Sasinowska, în calitate de agenți,

intervenienți,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, domnul A. Arabadjiev, doamna K. Jürimäe, domnii C. Lycourgos, E. Regan și S. Rodin, președinți de cameră, domnii M. Ilešič (raportor), J.-C. Bonichot, M. Safjan, F. Biltgen și P. G. Xuereb, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: doamna L. Carrasco Marco, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 10 noiembrie 2020,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 15 iulie 2021,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin acțiunea formulată, Republica Polonă solicită Curții, cu titlu principal, anularea literei (b) și a literei (c) *in fine* ale articolului 17 alineatul (4) din Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE (JO 2019, L 130, p. 92) și, în subsidiar, în ipoteza în care Curtea ar considera că aceste dispoziții nu pot fi separate de celelalte dispoziții ale articolului 17 din Directiva 2019/790 fără a-i modifica esența, anularea acestui articol 17 în totalitatea sa.

Cadrul juridic

Carta

- 2 Articolul 11 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) are următorul cuprins:

„Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.”

- 3 Articolul 17 alineatul (2) din cartă prevede că „[p]roprietatea intelectuală este protejată”.

- 4 Potrivit articolului 52 alineatele (1) și (3) din cartă:

„(1) Orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin [...] cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea

principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de [Uniunea Europeană] sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.

[...]

(3) În măsura în care [...] cart[a] conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale [(CEDO)], înțelesul și întinderea lor sunt aceleași ca și cele prevăzute de convenția menționată. Această dispoziție nu împiedică dreptul Uniunii să confere o protecție mai largă.”

- 5 Conform articolului 53 din cartă, „[n]iciuna dintre dispozițiile [...] carte[i] nu poate fi interpretată ca restrângând sau aducând atingere drepturilor omului și libertăților fundamentale recunoscute, în domeniile de aplicare corespunzătoare, de dreptul Uniunii și dreptul internațional, precum și de convențiile internaționale la care Uniunea sau toate statele membre sunt părți, și în special [CEDO], precum și prin constituțiile statelor membre”.

Directiva 2000/31/CE

- 6 Articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă (directiva privind comerțul electronic) (JO 2000, L 178, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 29, p. 257) prevede:

„Statele membre veghează ca, atunci când un serviciu al societății informaționale constă în stocarea informațiilor furnizate de un destinatar al serviciului, furnizorul aceluși serviciu să nu fie responsabil pentru informațiile stocate la cererea unui destinatar al serviciului, cu condiția ca:

- (a) furnizorul să nu aibă cunoștință despre activitatea sau informația ilicită, iar în ceea ce privește acțiunile în daune, să nu aibă cunoștință de fapte sau circumstanțe din care să rezulte că activitatea sau informația este vădit ilicită

sau

- (b) furnizorul, din momentul în care ia la cunoștință despre acestea, acționează prompt pentru a elimina informațiile sau pentru a bloca accesul la acestea.”

Directiva 2001/29/CE

- 7 Articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO 2001, L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230) prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.”

Directiva 2019/790

8 Considerentele (2), (3), (61), (65), (66), (70) și (84) ale Directivei 2019/790 enunță:

„(2) Directivele adoptate în materia dreptului de autor și a drepturilor conexe contribuie la funcționarea pieței interne, asigură un nivel ridicat de protecție a titularilor de drepturi, facilitează procesul de obținere a drepturilor și creează un cadru în care poate avea loc exploatarea operelor și a altor obiecte protejate. Acest cadru juridic armonizat contribuie la buna funcționare a pieței interne și stimulează inovarea, creativitatea, investițiile și producerea de conținut nou, inclusiv în mediul digital, pentru a se evita fragmentarea pieței interne. Protecția oferită de prezentul cadru juridic contribuie, de asemenea, la obiectivul Uniunii de a respecta și a promova diversitatea culturală și, în același timp, de a aduce în prim-plan patrimoniul cultural comun european. [...]

(3) Rapidele evoluții tehnologice continuă să transforme modul în care sunt create, produse, distribuite și exploatate operele și alte obiecte protejate. Continuă să apară noi modele de afaceri și noi actori. Este esențial ca legislația relevantă să fie concepută astfel încât să permită aplicarea sa în viitor, pentru a nu limita evoluțiile tehnologice. Obiectivele și principiile stabilite în cadrul juridic al Uniunii privind drepturile de autor sunt în continuare valabile. Cu toate acestea, [...] este necesar ca actualul cadru juridic al Uniunii privind drepturile de autor să fie adaptat și completat în anumite domenii, menținându-se în același timp un nivel ridicat de protecție a dreptului de autor și a drepturilor conexe. [...]

[...]

(61) În ultimii ani, funcționarea pieței conținuturilor online a devenit din ce în ce mai complexă. Serviciile online de partajare de conținut care oferă acces la o cantitate mare de conținuturi protejate prin drept de autor încărcate de utilizatorii lor au devenit o sursă principală de acces la conținuturile online. Serviciile online reprezintă mijloace de a oferi un acces mai larg la opere culturale și creative și oferă oportunități deosebite pentru industriile culturale și creative de a dezvolta noi modele de afaceri. Cu toate acestea, deși oferă diversitate și un acces facil la conținut, serviciile online generează și provocări atunci când un conținut protejat prin drept de autor este încărcat fără autorizarea prealabilă a titularilor de drepturi. Nu există securitate juridică cu privire la faptul dacă prestatorii de astfel de servicii participă la acte relevante din punctul de vedere al dreptului de autor și dacă pentru ele este necesar să se obțină autorizație din partea titularilor de drepturi pentru conținutul încărcat de utilizatorii lor care nu dețin drepturile relevante privind conținutul încărcat, fără a aduce atingere aplicării excepțiilor și limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii. Această lipsă de securitate afectează posibilitățile titularilor de drepturi de a stabili dacă și în ce condiții operele lor și alte obiecte protejate sunt utilizate, precum și posibilitățile lor de a obține o remunerație adecvată pentru utilizarea respectivă. Prin urmare, este important să se promoveze dezvoltarea pieței de acordare a licențelor între titularii de drepturi și prestatorii de servicii online de partajare de conținut. Aceste acorduri de licență ar trebui să fie echitabile și să mențină un echilibru rezonabil între ambele părți. Titularii de drepturi ar trebui să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. Cu toate acestea, întrucât libertatea contractuală nu ar trebui afectată de respectivele dispoziții, titularii de drepturi nu ar trebui să fie obligați să acorde autorizații sau să încheie acorduri de licență.

[...]

- (65) Atunci când prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt responsabili de acte de comunicare publică sau de acte de punere la dispoziția publicului, în condițiile stabilite în prezenta directivă, articolul 14 alineatul (1) din Directiva [2000/31] nu ar trebui să se aplice răspunderii ce decurge din dispoziția prezentei directive privind utilizarea de conținut protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut. Acest lucru nu ar trebui să afecteze aplicarea articolului 14 alineatul (1) din Directiva [2000/31] unor asemenea prestatori de servicii pentru scopuri care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive.
- (66) Având în vedere că prestatorii de servicii online de partajare de conținut oferă acces la un conținut care nu este încărcat de ei, ci de utilizatorii lor, este oportun să se prevadă un mecanism specific privind răspunderea, în sensul prezentei directive, pentru cazurile în care nu a fost acordată nicio autorizație. [...] În cazul în care prestatorilor de servicii nu le-a fost acordată nicio autorizație, aceștia ar trebui să depună toate eforturile, la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, pentru a evita disponibilitatea, în cadrul serviciilor lor, a unor opere și a altor obiecte protejate neautorizate, astfel cum au fost identificate de titularii de drepturi relevanți. În acest scop, titularii de drepturi ar trebui să ofere prestatorilor de servicii informațiile relevante și necesare, luând în considerare, printre alți factori, dimensiunea titularilor de drepturi și categoria operelor lor și a altor obiecte protejate. Măsurile luate de prestatorii de servicii online de partajare de conținut în cooperare cu titularii de drepturi nu ar trebui să împiedice disponibilitatea conținutului care nu încalcă dreptul de autor, inclusiv a operelor sau a altor obiecte protejate a căror utilizare face obiectul unui acord de licență sau al unei excepții sau limitări privind dreptul de autor. Prin urmare, măsurile luate de astfel de prestatori de servicii nu ar trebui să afecteze utilizatorii care folosesc serviciile online de partajare de conținut pentru a încărca și accesa în mod legal informații cu privire la astfel de servicii.

În plus, obligațiile prevăzute în prezenta directivă nu ar trebui să conducă la impunerea unei obligații generale de supraveghere de către statele membre. Atunci când se evaluează dacă un prestator de servicii online de partajare de conținut a depus toate eforturile, la standarde ridicate de diligență profesională din domeniu, ar trebui să se aibă în vedere dacă prestatorul de servicii a luat toate măsurile care ar fi luate de un operator diligent pentru a atinge obiectivul de a preveni disponibilitatea operelor sau a altor obiecte protejate neautorizate pe site-ul său, ținând seama de cele mai bune practici din sector și de eficacitatea măsurilor luate în lumina tuturor factorilor și evoluțiilor relevante, precum și de principiul proporționalității. În scopul respectivei evaluări, ar trebui să se ia în considerare o serie de elemente, cum ar fi dimensiunea serviciului, evoluția tehnologică a mijloacelor existente, inclusiv potențialele evoluții viitoare, pentru a se evita disponibilitatea unor diferite tipuri de conținut și costul unor astfel de mijloace pentru servicii. În funcție de tipul de conținut, ar putea fi adecvate și proporționale diferite mijloace de a evita disponibilitatea conținutului protejat prin drept de autor neautorizat și, prin urmare, nu poate fi exclus ca, în unele cazuri, disponibilitatea conținutului neautorizat să poată fi evitată numai după notificarea titularilor de drepturi. Orice măsură luată de furnizorii de servicii ar trebui să fie eficientă în raport cu obiectivele urmărite, dar nu ar trebui să depășească ceea ce este necesar pentru a atinge obiectivul de evitare și întrerupere a disponibilității operelor neautorizate și a altor obiecte protejate neautorizate.

[...]

- (70) Măsurile întreprinse de prestatorii de servicii online de partajare de conținut nu ar trebui să afecteze aplicarea excepțiilor sau a limitărilor privind dreptul de autor, incluzând în special acele excepții sau limitări care garantează libertatea de exprimare a utilizatorilor. Utilizatorii ar trebui să aibă dreptul de a încărca și de a pune la dispoziție conținuturi generate de utilizatori în scopuri specifice precum citarea, critica, recenzia, realizarea de caricaturi, parodieri sau pastișe. Acest lucru este deosebit de important pentru a se asigura un echilibru între drepturile fundamentale prevăzute în [cartă] în special între libertatea de exprimare și libertatea expresiei artistice, pe de o parte, și dreptul la proprietate, inclusiv la proprietatea intelectuală, pe de altă parte. Excepțiile și limitările respective ar trebui prin urmare să fie obligatorii, pentru a le asigura utilizatorilor o protecție uniformă peste tot în Uniune. Este important să se asigure faptul că prestatorii de servicii online de partajare de conținut au mecanisme eficace de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să sprijine utilizarea în aceste scopuri specifice.

Prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar trebui să instituie, de asemenea, mecanisme eficace și rapide de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să le permită utilizatorilor să depună plângeri privind măsurile întreprinse cu privire la materialele încărcate de aceștia, mai ales în cazul în care ar putea beneficia de o excepție sau limitare privind dreptul de autor în legătură cu un material încărcat la care a fost oprit accesul sau care a fost eliminat. Orice plângere depusă prin intermediul acestor mecanisme ar trebui tratată fără întârzieri nejustificate și ar trebui să fie examinată de către o persoană. Atunci când titularii de drepturi solicită prestatorilor de servicii să întreprindă măsuri împotriva materialelor încărcate de utilizatori, precum oprirea accesului la conținutul încărcat sau eliminarea acestuia, titularii de drepturi ar trebui să își justifice în mod corespunzător solicitările. [...] statele membre ar trebui, de asemenea, să asigure accesul utilizatorilor la mecanisme extrajudiciare de recurs în vederea soluționării litigiilor. Astfel de mecanisme ar trebui să permită soluționarea litigiilor în mod imparțial. Utilizatorii ar trebui să aibă, de asemenea, acces la o instanță sau la o altă autoritate judiciară competentă pentru a beneficia de aplicarea unei excepții sau a unei limitări privind dreptul de autor și drepturile conexe.

[...]

- (84) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de [cartă]. În consecință, prezenta directivă ar trebui interpretată și aplicată în conformitate cu drepturile și principiile respective.”

- 9 Articolul 1 din Directiva 2019/790, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede la alineatul (1) că aceasta stabilește norme care vizează armonizarea într-o mai mare măsură a dreptului Uniunii în materia dreptului de autor și drepturilor conexe în cadrul pieței interne, ținând seama în special de utilizările digitale și transfrontaliere ale conținuturilor protejate, și că stabilește, de asemenea, norme privind excepții și limitări ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe și privind facilitarea licențelor, precum și norme care vizează asigurarea unei piețe performante pentru exploatarea operelor și a altor obiecte protejate. Acest articol indică, la alineatul (2), că Directiva 2019/790 nu afectează în principiu normele existente stabilite în directivele care sunt în vigoare în acest domeniu, în special Directivele 2000/31 și 2001/29.
- 10 Articolul 2 punctul 6 primul paragraf din această directivă definește, în sensul acesteia, noțiunea de „prestator al unui serviciu online de partajare de conținut” drept „un prestator al unui serviciu al societății informaționale, al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le

promovează în scop lucrativ”. Al doilea paragraf al acestei dispoziții exclude din această noțiune „[p]restatorii de servicii precum enciclopediile online fără scop lucrativ, arhivele educaționale sau științifice fără scop lucrativ, platformele de elaborare și de partajare de softuri cu sursă deschisă, prestatorii de servicii de comunicații electronice [...], piețele online, serviciile cloud destinate întreprinderilor, precum și serviciile cloud care le permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru propriul uz”.

- 11 Articolul 17 din directiva menționată, intitulat „Utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut”, este singura dispoziție care figurează în capitolul 2, intitulat „Anumite utilizări ale conținutului protejat de către serviciile online”, din titlul IV din aceeași directivă, intitulat, la rândul său, „Măsuri de asigurare a unei piețe performante a dreptului de autor”. Acest articol 17 are următorul cuprins:

„(1) Statele membre prevăd că prestatorul de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului în scopul prezentei directive atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi.

Un prestator de servicii online de partajare de conținut trebuie, așadar, să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi menționați la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva [2001/29], de exemplu prin încheierea unui contract de licență, pentru a comunica public sau a pune la dispoziția publicului opere sau alte obiecte protejate.

(2) Statele membre prevăd că, atunci când un prestator de servicii online de partajare de conținut obține o autorizație, de exemplu prin încheierea unui contract de licență, respectiva autorizație acoperă și actele realizate de utilizatorii serviciilor care intră în domeniul de aplicare al articolului 3 din Directiva [2001/29] atunci când aceștia nu acționează în exercitarea unei activități comerciale sau activitatea lor nu generează venituri semnificative.

(3) Atunci când un prestator de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului, în condițiile stabilite în prezenta directivă, limitarea răspunderii prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Directiva [2000/31] nu se aplică situațiilor care fac obiectul prezentului articol.

Primul paragraf din prezentul alineat nu aduce atingere posibilei aplicări a articolului 14 alineatul (1) din Directiva [2000/31] respectivilor prestatori de servicii în scopuri care sunt în afara domeniului de aplicare al prezentei directive.

(4) Dacă nu este acordată nicio autorizație, prestatorii de servicii online de partajare de conținut răspund pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate, cu excepția cazului în care prestatorii de servicii demonstrează că:

- (a) au depus toate eforturile pentru a obține o autorizație și
- (b) au depus, în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate specifice în privința cărora titularii de drepturi au oferit prestatorilor de servicii informații relevante și necesare, și în orice circumstanță

(c) au acționat cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, pentru a opri accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor și au depus toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări ale acestora în conformitate cu litera (b).

(5) Pentru a stabili dacă prestatorul de serviciu a respectat obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (4) și în lumina principiului proporționalității, trebuie luate în considerare, printre altele, următoarele elemente:

(a) tipul, audiența și dimensiunea serviciului și categoria de opere sau alte obiecte protejate încărcate de utilizatorii serviciului și

(b) disponibilitatea unor mijloace adecvate și eficiente și costurile acestora pentru prestatorii de servicii.

(6) Statele membre prevăd că, în ceea ce privește noii prestatori de servicii online de partajare de conținut ale căror servicii au fost puse la dispoziția publicului în Uniune de mai puțin de trei ani și care au o cifră de afaceri anuală mai mică de 10 milioane EUR, calculată în conformitate cu Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei [din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (JO 2003, L 124, p. 36)], condițiile în cadrul regimului de răspundere prevăzut la alineatul (4) se limitează la respectarea alineatului (4) litera (a) și la acționarea cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate, pentru a opri accesul la opere și alte obiecte protejate notificate sau pentru a elimina operele sau alte obiecte protejate respective de pe site-ul lor.

În cazul în care numărul mediu lunar de vizitatori unici ai unor astfel de prestatori de servicii depășește 5 milioane, calculat pe baza anului calendaristic precedent, prestatorii de servicii demonstrează, de asemenea, că au depus toate eforturile pentru a preveni noi încălcări ale operelor și altor obiecte protejate notificate în privința cărora titularii de drepturi au furnizat informații relevante și necesare.

(7) Cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări.

Statele membre se asigură că utilizatorii din fiecare stat membru se pot baza pe oricare din următoarele excepții sau limitări existente atunci când încarcă și pun la dispoziție conținuturi generate de utilizatori în cadrul serviciilor online de partajare de conținut:

(a) citate, critici, recenzii;

(b) utilizarea în scopuri de caricatură, parodiare sau pastișe.

(8) Aplicarea prezentului articol nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere.

Statele membre prevăd că prestatorii de servicii online de partajare de conținut prezintă titularilor de drepturi, la cererea acestora, informații adecvate privind funcționarea practicilor lor în ceea ce privește cooperarea menționată la alineatul (4) și, în cazul în care se încheie contracte de licență

între prestatorii de servicii și titularii de drepturi, informații cu privire la utilizarea conținutului care face obiectul contractelor.

(9) Statele membre prevăd ca prestatorii de servicii online de partajare de conținut să instituie un mecanism eficace și rapid de soluționare a plângerilor și a căilor de atac care să fie disponibil pentru utilizatorii serviciilor acestora în caz de litigii privind oprirea accesului la opere sau la alte obiecte protejate încărcate de aceștia sau eliminarea acestora.

Atunci când titularii de drepturi solicită oprirea accesului la operele lor sau la alte obiecte protejate ale lor specifice sau eliminarea respectivelor opere sau alte obiecte protejate, aceștia trebuie să justifice în mod corespunzător motivele care stau la baza cererii lor. Plângerile depuse în cadrul mecanismului prevăzut la primul paragraf sunt prelucrate fără întârzieri nejustificate, iar deciziile de oprire a accesului sau de eliminare a conținutului încărcat fac obiectul unei analize umane. Statele membre se asigură, de asemenea, că sunt disponibile mecanisme privind căi de atac extrajudiciare în vederea soluționării litigiilor. Astfel de mecanisme permit soluționarea imparțială a litigiilor și nu privează utilizatorul de protecția juridică conferită de dreptul intern, fără a aduce atingere drepturilor utilizatorilor de a recurge la căi de atac eficiente. În special, statele membre se asigură că utilizatorii se pot adresa unei instanțe sau altei autorități judiciare competente pentru a invoca utilizarea unei excepții sau limitări privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Prezenta directivă nu afectează în niciun fel utilizările legitime, cum ar fi utilizările în temeiul excepțiilor sau limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii, și nu conduce la nicio identificare a utilizatorilor individuali și nici la prelucrarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazului în care are loc în conformitate cu Directiva 2002/58/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO 2002, L 201, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 36, p. 63)] și Regulamentul (UE) 2016/679 [al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1)].

Prestatorii de servicii online de partajare de conținut își informează utilizatorii în termenii și condițiile lor că au posibilitatea să utilizeze opere și alte obiecte protejate în temeiul excepțiilor sau limitărilor privind dreptul de autor și drepturile conexe prevăzute în dreptul Uniunii.

(10) Începând de la 6 iunie 2019, Comisia, în cooperare cu statele membre, organizează dialoguri cu părțile interesate pentru a discuta despre cele mai bune practici de cooperare între prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi. Comisia, în consultare cu prestatorii de servicii online de partajare de conținut, titularii de drepturi, organizațiile de utilizatori și alte părți interesate relevante și ținând seama de rezultatele dialogurilor cu părțile interesate, emite orientări privind aplicarea prezentului articol, în special în ceea ce privește cooperarea menționată la alineatul (4). În cadrul discuțiilor privind cele mai bune practici trebuie să se țină seama în mod special, printre altele, de necesitatea de a crea un echilibru între drepturile fundamentale și [...] utilizarea excepțiilor și a limitărilor. În scopul acestui dialog cu părțile interesate, organizațiile de utilizatori au acces la informații adecvate din partea prestatorilor de servicii online de partajare de conținut cu privire la funcționarea practicilor lor în ceea ce privește alineatul (4).”

Concluziile părților și procedura în fața Curții

- 12 Republica Polonă solicită Curții:
- anularea articolului 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790, și anume în măsura în care privește formularea „și au depus toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări ale acestora în conformitate cu litera (b)”;
  - cu titlu subsidiar, în ipoteza în care Curtea ar considera că dispozițiile menționate la liniuța anterioară nu pot fi separate de restul articolului 17 din această directivă fără a-i modifica substanța, anularea acestui articol 17 în totalitate;
  - obligarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.
- 13 Parlamentul solicită Curții respingerea acțiunii ca neîntemeiată și obligarea Republicii Polone la plata cheltuielilor de judecată.
- 14 Consiliul solicită Curții respingerea concluziilor prezentate cu titlu principal ca inadmisibile sau respingerea acțiunii ca neîntemeiată în totalitate și obligarea Republicii Polone la plata cheltuielilor de judecată.
- 15 Prin decizia președintelui Curții din 17 octombrie 2019, au fost admise cererile de intervenție în susținerea concluziilor Parlamentului și ale Consiliului formulate de Regatul Spaniei, de Republica Franceză, de Republica Portugheză și de Comisia Europeană, conform articolului 131 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții.

Cu privire la acțiune

Cu privire la admisibilitate

- 16 Parlamentul European și Consiliul, susținute de Republica Franceză și de Comisie, arată că concluziile prezentate cu titlu principal sunt inadmisibile, litera (b) și litera (c) *in fine* ale articolului 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 nefiind separabile de restul acestui articol 17.
- 17 În această privință, trebuie amintit că anularea în parte a unui act al Uniunii nu este posibilă decât în măsura în care elementele a căror anulare este solicitată pot fi separate de restul actului. Curtea a statuat în mod repetat că această condiție nu este îndeplinită atunci când anularea în parte a actului ar avea ca efect modificarea substanței acestuia (Hotărârea din 8 decembrie 2020, Polonia/Parlamentul și Consiliul, C-626/18, EU:C:2020:1000, punctul 28, precum și jurisprudența citată).
- 18 În același sens, verificarea caracterului separabil al unor elemente ale unui act al Uniunii presupune examinarea domeniului de aplicare al acestora pentru a evalua dacă o anulare a acestor elemente ar modifica spiritul și substanța actului respectiv (Hotărârea din 8 decembrie 2020, Polonia/Parlamentul și Consiliul, C-626/18, EU:C:2020:1000, punctul 29, precum și jurisprudența citată).

- 19 Pe de altă parte, problema dacă o anulare în parte a unui act al Uniunii ar modifica substanța acestui act constituie un criteriu obiectiv, iar nu un criteriu subiectiv legat de voința politică a instituției care a adoptat actul respectiv (Hotărârea din 8 decembrie 2020, Polonia/Parlamentul și Consiliul, C-626/18, EU:C:2020:1000, punctul 30, precum și jurisprudența citată).
- 20 Astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 44 din concluzii și astfel cum arată Parlamentul și Consiliul, susținute de Republica Franceză și de Comisie, articolul 17 din Directiva 2019/790 instituie, în privința prestatorilor de servicii online de partajare de conținut, un nou regim de răspundere, ale cărui diferite dispoziții formează un ansamblu și, astfel cum reiese din considerentele (61) și (66) ale acestei directive, urmăresc să stabilească echilibrul dintre drepturile și interesele acestor prestatori, cele ale utilizatorilor serviciilor lor și cele ale titularilor de drepturi. În special, anularea doar a literei (b) și a literei (c) *in fine* ale alineatului (4) al articolului 17 din directiva menționată ar avea drept consecință înlocuirea acestui regim de răspundere cu un regim deopotrivă semnificativ diferit și mult mai favorabil acestor prestatori. O astfel de anulare în parte ar modifica, așadar, substanța acestui articol 17.
- 21 Rezultă că litera (b) și litera (c) *in fine* ale alineatului (4) al articolului 17 din Directiva 2019/790 nu pot fi separate de restul acestui articol 17 și că, prin urmare, concluziile prezentate cu titlu principal, care urmăresc exclusiv anularea dispozițiilor menționate, sunt inadmisibile.
- 22 În schimb, nu se contestă că articolul 17 din Directiva 2019/790, care figurează într-un capitol separat din titlul IV din aceasta, referitor la măsuri de asigurare a unei piețe performante a dreptului de autor, poate fi separat de restul acestei directive și că, prin urmare, concluziile prezentate cu titlu subsidiar de Republica Polonă, prin care se solicită anularea în totalitate a acestui articol 17, sunt admisibile.

Cu privire la fond

- 23 În susținerea concluziilor sale, Republica Polonă invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare, garantat prin articolul 11 din cartă.
- 24 Acest motiv se întemeiază în esență pe argumentația potrivit căreia, pentru a fi exonerati de orice răspundere pentru faptul de a oferi publicului acces la opere protejate prin dreptul de autor sau la alte obiecte protejate care au fost încărcate de utilizatorii lor cu încălcarea dreptului de autor, prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt obligați, în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790, să procedeze, în mod preventiv, la o supraveghere a ansamblului conținuturilor pe care utilizatorii lor doresc să le publice online. În acest scop, ei ar trebui să utilizeze instrumente informatice care să permită filtrarea automată prealabilă a acestor conținuturi. Prin impunerea, de fapt, a unor asemenea măsuri de supraveghere preventivă prestatorilor de servicii online de partajare de conținut fără a prevedea garanții care să asigure respectarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare, dispozițiile în litigiu ar constitui o restrângere a exercițiului acestui drept fundamental care nu ar respecta nici substanța acestuia, nici principiul proporționalității și care, în consecință, nu poate fi considerată justificată.
- 25 Parlamentul și Consiliul, susținute de Regatul Spaniei, de Republica Franceză și de Comisie, contestă temeinicia motivului unic menționat.

Cu privire la regimul de răspundere introdus prin articolul 17 din Directiva 2019/790

- 26 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, până la intrarea în vigoare a articolului 17 din Directiva 2019/790, răspunderea prestatorilor de servicii online de partajare de conținut pentru faptul de a oferi publicului acces la conținuturi protejate, încărcate pe platformele lor de către utilizatori ai acestora cu încălcarea dreptului de autor, era reglementată de articolul 3 din Directiva 2001/29, precum și de articolul 14 din Directiva 2000/31.
- 27 În această privință, pe de o parte, Curtea a statuat că articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că operatorul unei platforme de partajare de materiale video sau al unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere, pe care utilizatorii pot pune în mod nelegal la dispoziția publicului conținuturi protejate, nu realizează o „comunicare publică” a acestora în sensul dispoziției menționate, cu excepția cazului în care acesta contribuie, dincolo de simpla punere la dispoziție a platformei, la permiterea accesului public la asemenea conținuturi cu încălcarea dreptului de autor. Aceasta este situația în special atunci când acest operator are cunoștință în mod concret despre punerea la dispoziție ilicită a unui conținut protejat pe platforma sa și nu îl șterge sau nu blochează prompt accesul la acesta ori atunci când operatorul respectiv, în pofida faptului că știe sau ar trebui să știe că, în general, sunt puse la dispoziția publicului conținuturi protejate în mod nelegal prin intermediul platformei sale de către utilizatori ai acesteia, se abține să pună în aplicare măsurile tehnice adecvate care sunt de așteptat din partea unui operator obișnuit de diligent în situația sa pentru a contracara în mod credibil și eficient încălcările dreptului de autor pe platforma sa ori atunci când participă la selectarea de conținuturi protejate comunicate public în mod nelegal, furnizează pe platforma sa instrumente destinate în mod specific partajării ilicite a unor asemenea conținuturi sau promovează cu bună știință astfel de partajări, ceea ce poate fi confirmat de împrejurarea că operatorul a adoptat un model economic care încurajează utilizatorii platformei sale să realizeze în mod nelegal comunicarea publică a unor conținuturi protejate pe aceasta (Hotărârea din 22 iunie 2021, YouTube și Cyando, C-682/18 și C-683/18, EU:C:2021:503, punctul 102).
- 28 Pe de altă parte, Curtea a constatat că activitatea operatorului unei platforme de partajare de materiale video sau a unei platforme de stocare-hosting și de partajare de fișiere intră în domeniul de aplicare al articolului 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31, cu condiția ca acest operator să nu joace un rol activ de natură să îi confere o cunoaștere sau un control al conținuturilor încărcate pe platforma sa. În plus, pentru a fi exclus, în temeiul articolului 14 alineatul (1) litera (a) din această directivă, de la beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la acest articol 14 alineatul (1), un astfel de operator trebuie să aibă cunoștință despre acțiunile ilicite concrete ale utilizatorilor săi, aferente unor conținuturi protejate care au fost încărcate pe platforma sa (Hotărârea din 22 iunie 2021, YouTube și Cyando, C-682/18 și C-683/18, EU:C:2021:503, punctele 117 și 118).
- 29 Cu toate acestea, astfel cum rezultă în special din considerentele (61) și (66) ale Directivei 2019/790, legiuitorul Uniunii a apreciat că, ținând seama de împrejurarea că, în ultimii ani, funcționarea pieței conținuturilor online a devenit din ce în ce mai complexă și că serviciile online de partajare de conținut care oferă acces la o cantitate mare de conținuturi protejate prin drept de autor încărcate de utilizatorii lor au devenit o sursă principală de acces la conținuturile online, era necesar să se prevadă un mecanism de răspundere specific pentru furnizorii acestor servicii pentru a încuraja dezvoltarea pieței de acordare de licențe echitabile între titularii de drepturi și prestatorii menționați.

- 30 Pentru acest nou mecanism de răspundere specific, legiuitorul Uniunii a prevăzut un domeniu de aplicare limitat, articolul 2 punctul 6 primul paragraf din Directiva 2019/790 definind prestatorul unui serviciu online de partajare de conținut ca fiind prestatorul unui serviciu al societății informaționale, al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe care le organizează și le promovează în scop lucrativ. Mecanismul menționat nu vizează, așadar, prestatorii de servicii ai societății informaționale care nu îndeplinesc unul sau mai multe dintre criteriile care figurează în această dispoziție și, prin urmare, aceștia din urmă rămân supuși regimului general de răspundere prevăzut la articolul 14 din Directiva 2000/31, în temeiul unui serviciu de „stocare-hosting”, și, dacă este cazul, celui prevăzut la articolul 3 din Directiva 2001/29, conform articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2019/790.
- 31 În plus, acest legiuitor, pe de o parte, a redus, prin al doilea paragraf al punctului 6 al articolului 2 menționat, domeniul de aplicare al noului mecanism de răspundere specific instituit prin Directiva 2019/790 și, pe de altă parte, a limitat domeniul de aplicare al acestuia prin articolul 17 alineatul (6) din directiva menționată, care înlătură în principiu, pentru anumiți noi furnizori, aplicarea dispozițiilor directivei menționate vizate de acțiunea în anulare.
- 32 În ceea ce privește acest nou mecanism de răspundere specific, articolul 17 alineatul (1) din Directiva 2019/790 prevede că un prestator de servicii online de partajare de conținut realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin dreptul de autor sau la alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi și că trebuie, așadar, să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi, de exemplu prin încheierea unui contract de licență.
- 33 În același timp, articolul 17 alineatul (3) din Directiva 2019/790 exclude, în ceea ce privește astfel de acte, prestatorul de servicii online de partajare de conținut de la beneficiul exonerării de răspundere prevăzute la articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2000/31.
- 34 Articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 introduce un regim de răspundere specific pentru ipoteza în care nu se acordă nicio autorizație. Astfel, în această ipoteză, prestatorii de servicii online de partajare de conținut nu pot fi exonerati de răspunderea lor pentru astfel de acte de comunicare și de punere la dispoziție a conținuturilor care încalcă dreptul de autor decât în anumite condiții cumulative, enumerate la literele (a)-(c) ale dispoziției menționate. Potrivit acesteia, prestatorii menționați trebuie să demonstreze că:
- au depus toate eforturile pentru a obține o autorizație [litera (a)] și
  - au depus, în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate specifice în privința cărora titularii de drepturi au oferit prestatorilor de servicii informații relevante și necesare [(litera b)] și în orice circumstanță
  - au acționat cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, pentru a opri accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor, și au depus toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări ale acestora în conformitate cu litera (b) [litera (c)].

- 35 Acest regim de răspundere specific, instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790, este precizat și completat la articolul 17 alineatele (5)-(10) din această directivă.
- 36 Astfel, mai întâi, articolul 17 alineatul (5) din Directiva 2019/790 enumeră elementele care trebuie luate în considerare pentru a stabili, în lumina principiului proporționalității, dacă prestatorul de servicii a respectat obligațiile care îi revin în temeiul articolului 17 alineatul (4) din aceasta.
- 37 În continuare, articolul 17 alineatul (7) din Directiva 2019/790 precizează că cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări. Dispoziția menționată enumeră dintre aceste excepții și limitări pe cele pe care utilizatorii se pot baza în fiecare stat membru. În ceea ce privește articolul 17 alineatul (8) din această directivă, el prevede, printre altele, că aplicarea articolului menționat nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere, iar articolul 17 alineatul (9) din aceasta prevede printre altele, instituirea pentru utilizatori a unui mecanism eficace și rapid de soluționare a plângerilor și a căilor de atac, precum mecanisme privind căi de atac extrajudiciare care completează căile de atac judiciare.
- 38 În sfârșit, articolul 17 alineatul (10) din Directiva 2019/790 însărcinează Comisia să organizeze, în cooperare cu statele membre, dialoguri cu părțile interesate pentru a discuta despre cele mai bune practici, ținând seama în mod special de necesitatea de a crea un echilibru între drepturile fundamentale și utilizarea excepțiilor și a limitărilor, precum și de a emite, după consultarea acestor părți, orientări privind aplicarea, printre altele, a cooperării între prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi, menționată la articolul 17 alineatul (4) din această directivă.

Cu privire la existența unei restrângeri a exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare care decurge din regimul de răspundere introdus prin articolul 17 din Directiva 2019/790

- 39 Republica Polonă susține că, prin faptul că impune prestatorilor de servicii online de partajare de conținut obligația de a depune toate eforturile, pe de o parte, pentru a garanta indisponibilitatea conținuturilor protejate specifice pentru care titularii de drepturi au furnizat informațiile relevante și necesare și, pe de altă parte, pentru a împiedica viitoare încărcări ale conținuturilor protejate care au făcut obiectul unei notificări suficient de justificate din partea acestor titulari, articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790 restrânge exercițiul dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii, garantat la articolul 11 din cartă.
- 40 Astfel, potrivit Republicii Polone, pentru a putea îndeplini aceste obligații și, astfel, pentru a putea beneficia de exonerarea de răspundere prevăzută la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790, prestatorii de servicii online de partajare de conținut ar fi obligați să controleze ansamblul conținuturilor încărcate de utilizatorii lor înainte de difuzarea lor către public. Pentru aceasta, furnizorii respectivi ar fi obligați, în lipsa altor soluții practice, să utilizeze instrumente de filtrare automată.

- 41 Or, un astfel de control preventiv ar constitui o ingerință deosebit de gravă în dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, în măsura în care, pe de o parte, presupune riscul ca conținuturi licite să fie blocate și, pe de altă parte, caracterul ilicit și, astfel, blocarea conținuturilor ar fi determinate în mod automat de algoritmi, iar aceasta chiar înainte de orice difuzare a conținuturilor în discuție.
- 42 Republica Polonă susține, în plus, că legiuitorul Uniunii nu își poate declina răspunderea pentru această ingerință în dreptul garantat prin articolul 11 din cartă, din moment ce aceasta este consecința inevitabilă, chiar anticipată de către instituțiile Uniunii, a regimului răspunderii instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790.
- 43 Parlamentul și Consiliul, susținute de Regatul Spaniei, de Republica Franceză și de Comisie, contestă faptul că acest regim de răspundere are drept consecință o limitare a dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut și susțin că, în orice caz, o eventuală limitare a acestui drept care decurge din punerea în aplicare a regimului menționat nu poate fi imputabilă legiuitorului Uniunii.
- 44 Trebuie amintit că, potrivit articolului 11 din cartă, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare, ceea ce cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a transmite informații sau idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Astfel cum rezultă din Explicațiile cu privire la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007, C 303, p. 17) și în conformitate cu articolul 52 alineatul (3) din cartă, drepturile garantate la articolul 11 din aceasta au același înțeles și același domeniu de aplicare ca și cele garantate prin CEDO.
- 45 Este necesar să se arate în această privință că schimbul de informații pe internet prin intermediul platformelor online de partajare de conținut intră sub incidența articolului 10 din CEDO și a articolului 11 din cartă.
- 46 Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, articolul 10 din CEDO garantează libertatea de exprimare și de informare oricărei persoane și privește nu numai conținutul informațiilor, ci și mijloacele de difuzare a acestora, orice restrângere a acestor mijloace aducând atingere dreptului de a primi și de a comunica informații. Astfel cum a arătat instanța menționată, internetul a devenit astăzi unul dintre principalele mijloace de exercitare de către indivizi a dreptului lor la libertatea de exprimare și de informare. Site-urile internet și în special platformele online de partajare de conținut contribuie în mare măsură, grație accesibilității lor, precum și capacității lor de a păstra și de a difuza mari cantități de date, la îmbunătățirea accesului publicului la informații actuale și, în general, la facilitarea comunicării informației, posibilitatea persoanelor de a se exprima pe internet constituind un instrument fără precedent de exercitare a libertății de exprimare (a se vedea în acest sens Curtea EDO, 1 decembrie 2015, Cengiz și alții împotriva Turciei, CE:ECHR:2015:1201JUD004822610, § 52, precum și Curtea EDO, 23 iunie 2020, Vladimir Kharitonov împotriva Rusiei, CE:ECHR:2020:0623JUD001079514, § 33 și jurisprudența citată).
- 47 Astfel, în interpretarea pe care a dat-o regimului de răspundere întemeiat pe articolul 3 din Directiva 2001/29 și pe articolul 14 din Directiva 2000/31, aplicabil prestatorilor de servicii online de partajare de conținut până la intrarea în vigoare a articolului 17 din Directiva 2019/790, Curtea a subliniat necesitatea de a ține seama în mod corespunzător de importanța aparte a internetului pentru libertatea de exprimare și de informare, garantată prin articolul 11 din cartă,

precum și de a asigura respectarea acestui drept fundamental în punerea în aplicare a regimului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 iunie 2021, YouTube și Cyando, C-682/18 și C-683/18, EU:C:2021:503, punctele 64, 65 și 113).

- 48 Pentru a determina dacă regimul de răspundere specific instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 pentru prestatorii de servicii online de partajare de conținut implică o restrângere a exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii de partajare, trebuie să se constate, mai întâi, că dispoziția menționată se întemeiază pe premisa că acești prestatori nu sunt în mod necesar în măsură să obțină o autorizație pentru ansamblul conținuturilor protejate, care pot fi încărcate pe platformele lor de către utilizatori ai acestora. În acest context, trebuie arătat că titularii de drepturi sunt liberi să stabilească dacă și în ce condiții sunt utilizate operele lor și alte obiecte protejate. Astfel, după cum subliniază considerentul (61) al directivei menționate, aceasta nu afectează libertatea contractuală, iar acești titulari nu sunt, așadar, nicidecum obligați să acorde autorizații sau licențe de utilizare a operelor lor prestatorilor de servicii online de partajare de conținut.
- 49 În aceste condiții, pentru a evita să răspundă atunci când utilizatorii încarcă conținuturi ilicite pe platformele lor pentru care prestatorii de servicii online de partajare de conținut nu au autorizație din partea titularilor de drepturi, acești furnizori trebuie să demonstreze că au depus toate eforturile, în sensul articolului 17 alineatul (4) litera (a) din Directiva 2019/790, pentru a obține o astfel de autorizație și că îndeplinesc toate celelalte condiții de exonerare prevăzute la articolul 17 alineatul (4) literele (b) și (c) din această directivă.
- 50 Potrivit acestor alte condiții, obligațiile care revin prestatorilor de servicii online de partajare de conținut nu se limitează la cea prevăzută la începutul articolului 17 alineatul (4) litera (c) din Directiva 2019/790, care corespunde celei care le revenea deja în temeiul articolului 14 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2000/31 și în virtutea căreia trebuie să acționeze cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, pentru blocarea accesului la conținuturile protejate care fac obiectul notificării sau pentru a le retrage de pe platformele lor (a se vedea de asemenea Hotărârea din 22 iunie 2021, YouTube și Cyando, C-682/18 și C-683/18, EU:C:2021:503, punctul 116).
- 51 Astfel, pe lângă această obligație, prestatorii menționați sunt obligați, pe de o parte, în ceea ce privește conținuturile protejate specifice pentru care titularii de drepturi le-au transmis informațiile relevante și necesare, să depună, potrivit articolului 17 alineatul (4) litera (b) din Directiva 2019/790, „în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile pentru a asigura indisponibilitatea” acestor conținuturi.
- 52 Pe de altă parte, în ceea ce privește conținuturile protejate care au făcut obiectul, după punerea lor la dispoziția publicului, al unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, acești furnizori trebuie, în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790, să depună „toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări a acestora în conformitate cu litera (b)” a acestei dispoziții.
- 53 Rezultă astfel din modul de redactare și din economia articolului 17 alineatul (4) literele (b) și (c) din Directiva 2019/790 că, pentru a beneficia de exonerarea de răspundere și sub rezerva excepției prevăzute pentru noii furnizori, în sensul articolului 17 alineatul (6) din această directivă, prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt obligați nu numai să acționeze cu promptitudine pentru a face să înceteze, pe platformele lor, încălcări concrete ale dreptului de autor după ce acestea s-au produs și le-au fost notificate în mod justificat de către titularii de

drepturi de autor, ci trebuie, după primirea unei asemenea notificări sau atunci când acești titulari le-au adus informații relevante și necesare înainte de a surveni o atingere adusă dreptului de autor, să depună, „în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile” pentru a evita ca asemenea atingeri să aibă loc sau să se repete. Aceste din urmă obligații impun, așadar, *de facto*, astfel cum afirmă Republica Polonă, acestor prestatori să efectueze un control prealabil al conținuturilor pe care utilizatorii doresc să le încarce pe platformele lor, cu condiția să fi primit, din partea titularilor de drepturi, informațiile sau notificările prevăzute la articolul 17 alineatul (4) literele (b) și (c).

- 54 Pe de altă parte, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctele 57-69 din concluzii, pentru a putea efectua un astfel de control prealabil, prestatorii de servicii online de partajare de conținut sunt obligați, în funcție de numărul de fișiere încărcate și de tipul de obiect protejat în discuție, în limitele prevăzute la articolul 17 alineatul (5) din Directiva 2019/790, să recurgă la instrumente de recunoaștere și de filtrare automate. În special, nici instituțiile pârâte, nici intervenienții nu erau în măsură, în ședința în fața Curții, să desemneze alternative posibile la astfel de instrumente.
- 55 Or, un asemenea control și o asemenea filtrare prealabile sunt de natură să restricționeze un mijloc important de difuzare a conținuturilor online și să constituie astfel o restrângere a dreptului garantat la articolul 11 din cartă.
- 56 În plus, contrar celor susținute de instituțiile pârâte, această restrângere este imputabilă legiuitorului Uniunii, din moment ce este consecința directă a regimului de răspundere specific, instituit pentru prestatorii de servicii online de partajare de conținut la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790.
- 57 Pe de altă parte, articolul 17 alineatul (5) din această directivă face referire în mod expres la „obligațiile” care „revin în temeiul alineatului (4)” al acestui articol 17 prestatorilor menționați și enumeră elementele care trebuie luate în considerare pentru a stabili dacă, în lumina principiului proporționalității, un astfel de prestator „a respectat” aceste obligații.
- 58 Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că regimul de răspundere specific, instituit la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 pentru prestatorii de servicii online de partajare de conținut, implică o restrângere a exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii de partajare, garantat prin articolul 11 din cartă.

Cu privire la justificarea restrângerii exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare care decurge din regimul de răspundere introdus prin articolul 17 din Directiva 2019/790

- 59 Republica Polonă susține că restrângerea exercițiului acestui drept fundamental al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, rezultată din regimul de răspundere instituit prin articolul 17 din Directiva 2019/790, nu îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 52 alineatul (1) din cartă.
- 60 Astfel, potrivit Republicii Polone, acest articol 17 nu conține garanții care să permită asigurarea respectării substanței dreptului fundamental menționat și a principiului proporționalității în punerea în aplicare a obligațiilor prevăzute la articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790. În special, aceste din urmă dispoziții nu ar prevedea nicio normă clară și precisă în ceea ce privește modul în care prestatorii de servicii online de partajare de conținut trebuie să își îndeplinească aceste obligații, ceea ce le-ar permite să instituie mecanisme de

control și de filtrare prealabile care încalcă dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii. În plus, articolul 17 alineatele (7)-(9) din această directivă nu ar permite să se evite ca, în cadrul punerii în aplicare a obligațiilor menționate, conținuturi licite să fie de asemenea blocate automat și ca difuzarea lor către public să fie cel puțin întârziată în mod semnificativ, cu riscul ca aceste conținuturi să își piardă tot interesul și toată valoarea informativă înainte de difuzarea lor.

- 61 Prin adoptarea regimului de răspundere instituit la articolul 17 din directiva menționată, legiuitorul Uniunii nu ar fi respectat justul echilibru dintre protecția titularilor de drepturi și protecția utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, cu atât mai mult cu cât obiectivele vizate de acest regim de răspundere ar putea fi deja atinse în mare măsură de celelalte condiții prevăzute la articolul 17 alineatul (4) din aceeași directivă.
- 62 Parlamentul și Consiliul, susținute de Regatul Spaniei, de Republica Franceză și de Comisie, contestă argumentația invocată de Republica Polonă și arată, printre altele, că articolul 17 din Directiva 2019/790 cuprinde un sistem de garanții complet care protejează dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii de partajare de conținuturi online și justul echilibru dintre drepturile și interesele în cauză.
- 63 Trebuie arătat că, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute prin cartă trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi și libertăți. Prin respectarea principiului proporționalității, pot fi impuse restrângeri numai în cazul în care acestea sunt necesare și numai dacă răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți.
- 64 În această privință, Curtea a constatat că cerința potrivit căreia orice restrângere a exercițiului drepturilor fundamentale trebuie să fie prevăzută de lege presupune ca temeiul juridic care permite ingerința în aceste drepturi să definească el însuși întinderea restrângerii exercițiului dreptului vizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2020, Facebook Ireland și Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, punctul 175, precum și jurisprudența citată).
- 65 În ceea ce privește respectarea principiului proporționalității, acesta impune ca restrângerile pe care actele dreptului Uniunii, printre altele, le pot aduce unor drepturi și unor libertăților consacrate de cartă să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivelor legitime urmărite de această reglementare, fiind clar că, atunci când este posibilă alegerea între mai multe măsuri adecvate, trebuie să se recurgă la cea mai puțin constrângătoare și că inconvenientele cauzate de aceasta nu trebuie să fie disproporționate în raport cu scopurile vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 martie 2019, Polonia/Parlamentul și Consiliul, C-128/17, EU:C:2019:194, punctul 94 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 17 decembrie 2020, Centraal Israëlitisch Consistorie van België și alții, C-336/19, EU:C:2020:1031, punctul 64 și jurisprudența citată).
- 66 Pe de altă parte, atunci când mai multe drepturi fundamentale și principii consacrate de tratate sunt în discuție, aprecierea respectării principiului proporționalității trebuie să se efectueze cu respectarea concilierii necesare dintre exigențele referitoare la protecția diferitelor drepturi și principii în discuție și justul echilibru între acestea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2020, Centraal Israëlitisch Consistorie van België și alții, C-336/19, EU:C:2020:1031, punctul 65, precum și jurisprudența citată).

- 67 În plus, pentru a îndeplini cerința proporționalității, reglementarea care presupune o ingerință în drepturile fundamentale trebuie să prevadă norme clare și precise care să reglementeze conținutul și aplicarea măsurii respective și să impună o serie de cerințe minime, astfel încât persoanele cărora li se restrânge exercițiul acestor drepturi să dispună de garanții suficiente care să permită protejarea în mod eficient împotriva riscurilor de abuz. Această reglementare trebuie în special să indice în ce împrejurări și în ce condiții poate fi luată o asemenea măsură, garantând în acest mod că ingerința este limitată la strictul necesar. Necesitatea de a dispune de astfel de garanții este cu atât mai importantă atunci când ingerința decurge dintr-un procedeu automatizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2020, Facebook Ireland și Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, punctul 176, precum și jurisprudența citată).
- 68 În ceea ce privește în special o restrângere a exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare precum cea în discuție în prezenta cauză, din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului rezultă că, deși articolul 10 din CEDO nu interzice ca atare orice restricție prealabilă a unui mijloc de difuzare, astfel de restricții prezintă totuși pericole atât de mari pentru respectarea acestui drept fundamental încât ele trebuie să se înscrie într-un cadru juridic deosebit de strict (Curtea EDO, 18 decembrie 2012, Ahmet Yildirim împotriva Turciei, CE:ECHR:2012:1218JUD000311110, § 47 și 64, precum și jurisprudența citată).
- 69 În lumina acestor considerații trebuie să se examineze dacă restrângerea exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, consacrat la articolul 11 din cartă, care decurge din regimul de răspundere instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 pentru furnizorii acestor servicii de partajare, îndeplinește cerințele stabilite la articolul 52 alineatul (1) din cartă. În vederea acestei examinări, trebuie să se țină seama nu numai de acest articol 17 alineatul (4) în mod izolat, ci și de dispozițiile care precizează și completează acest regim și în special de articolul 17 alineatele (7)-(10) din directiva menționată. În plus, trebuie să se țină seama de obiectivul legitim urmărit prin instituirea acestui regim, și anume protecția persoanelor care sunt titulare ale drepturilor de autor și ale drepturilor conexe, garantate, ca drepturi de proprietate intelectuală, de articolul 17 alineatul (2) din cartă.
- 70 În acest context, trebuie amintit că, potrivit unui principiu general de interpretare, un act al Uniunii trebuie interpretat, în măsura posibilului, astfel încât să nu se repună în discuție validitatea acestuia și în conformitate cu dreptul primar în ansamblul său și în special cu prevederile cartei. Astfel, atunci când un text de drept derivat al Uniunii poate primi mai multe interpretări, trebuie să prevaleze cea interpretare care determină conformitatea dispoziției cu dreptul primar, mai degrabă, decât cea care conduce la constatarea incompatibilității sale cu acesta [Hotărârea din 14 mai 2019, M și alții (Revocarea statutului de refugiat), C-391/16, C-77/17 și C-78/17, EU:C:2019:403, punctul 77, precum și jurisprudența citată].
- 71 În plus, prezenta examinare, în raport cu cerințele prevăzute la articolul 52 alineatul (1) din cartă, privește regimul de răspundere specific prestatorilor de servicii online de partajare de conținut, astfel cum este instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790, ceea ce nu aduce atingere niciunei examinări care poate privi, ulterior, dispozițiile adoptate de statele membre în vederea transpunerii acestei directive sau măsurile luate de acești furnizori pentru a se conforma regimului menționat.
- 72 În cadrul prezentei examinări, în primul rând, trebuie să se constate că restrângerea exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut este prevăzută de lege, din moment ce rezultă din obligațiile impuse prestatorilor

acestor servicii printr-o dispoziție a unui act al Uniunii, și anume, astfel cum s-a arătat la punctul 53 din prezenta hotărâre, articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790.

- 73 Desigur, această dispoziție nu precizează măsurile concrete pe care prestatorii de servicii menționați trebuie să le adopte pentru a garanta indisponibilitatea conținuturilor protejate specifice pentru care titularii de drepturi au furnizat informațiile relevante și necesare sau pentru a împiedica viitoare încălcări ale conținuturilor protejate care au făcut obiectul unei notificări suficient de justificate din partea acestor titulari. Dispoziția menționată se limitează la a impune prestatorilor de servicii menționați să depună, în această privință, „toate eforturile”, iar aceasta „în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu”. Potrivit explicațiilor furnizate de Parlament și de Consiliu, redactarea dispoziției menționate urmărește să asigure că obligațiile astfel impuse se pot adapta împrejurărilor din speță ale diferiților prestatori de servicii online de partajare de conținut, precum și evoluției practicilor din domeniu și a tehnologiilor disponibile.
- 74 Cu toate acestea, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cerința potrivit căreia orice restrângere a exercițiului unui drept fundamental trebuie să fie prevăzută de lege nu exclude posibilitatea ca reglementarea care prevede această restrângere să fie formulată în termeni suficient de deschiși pentru a se putea adapta schimbărilor de situații (a se vedea în acest sens Curtea EDO, 16 iunie 2015, Delfi AS împotriva Estoniei, CE:ECHR:2015:0616JUD006456909, § 121 și jurisprudența citată).
- 75 În plus, în ceea ce privește obligația impusă prestatorilor de servicii online de partajare de conținut de a lua măsuri pentru a asigura respectarea dreptului de autor cu ocazia utilizării serviciilor lor, poate fi necesar, în funcție de situație, pentru a se respecta libertatea de a desfășura o activitate comercială a acestor prestatori de servicii, garantată de articolul 16 din cartă, și justul echilibru dintre aceasta, dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor serviciilor lor, consacrat la articolul 11 din cartă, și dreptul de proprietate intelectuală al titularilor de drepturi, protejat de articolul 17 alineatul (2) din cartă, chiar să lase prestatorilor sarcina de a determina măsurile concrete care trebuie adoptate pentru a atinge rezultatul urmărit, astfel încât aceștia să poată alege să aplice măsuri care să fie cel mai bine adaptate resurselor și capacităților de care dispun și care să fie compatibile cu celelalte obligații și provocări cărora trebuie să le facă față în exercitarea activității lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 martie 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, punctul 52).
- 76 În al doilea rând, trebuie să se constate că restrângerea exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii de partajare de conținuturi online respectă, conform articolului 52 alineatul (1) din cartă, substanța dreptului la libertatea de exprimare și de informare, garantat la articolul 11 din cartă.
- 77 În această privință, este necesar să se arate că articolul 17 alineatul (7) primul paragraf din Directiva 2019/790 precizează în mod expres că „cooperarea dintre prestatorii de servicii online de conținut și titularii de drepturi nu trebuie să conducă la împiedicarea disponibilității operelor sau a altor obiecte protejate încărcate de utilizatori, care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe, inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări” a acestor drepturi.

- 78 Potrivit termenilor săi univoci, acest articol 17 alineatul (7) primul paragraf, spre deosebire de articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790, nu se limitează la a impune prestatorilor de servicii online de partajare de conținut să furnizeze, în acest scop, „cele mai bune eforturi”, ci prevede un rezultat precis care trebuie atins.
- 79 Pe de altă parte, articolul 17 alineatul (9) al treilea paragraf din Directiva 2019/790 subliniază că această directivă „nu afectează în niciun fel utilizările legitime, cum ar fi utilizările în temeiul excepțiilor sau limitărilor prevăzute în dreptul Uniunii”.
- 80 Rezultă astfel în mod clar din cuprinsul articolului 17 alineatele (7) și (9) din Directiva 2019/790, precum și din cel al considerentelor (66) și (70) ale acesteia că, pentru a proteja dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, consacrat la articolul 11 din cartă, și justul echilibru dintre diferitele drepturi și interese aflate în joc, legiuitorul Uniunii a prevăzut că punerea în aplicare a obligațiilor impuse prestatorilor acestor servicii de articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din directiva menționată nu poate avea drept consecință, printre altele, luarea de către aceștia a unor măsuri care să afecteze conținutul esențial al acestui drept fundamental al utilizatorilor care partajează, pe platformele lor, conținuturi care nu încalcă drepturile de autor sau drepturile conexe.
- 81 De altfel, Directiva 2019/790 reflectă prin aceasta jurisprudența Curții privind căreia măsurile adoptate de prestatori precum cei în cauză în litigiul principal trebuie să respecte dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de internet și trebuie, printre altele, să fie strict orientate pentru a permite o protecție efectivă a dreptului de autor fără ca utilizatorii care se servesc în mod licit de serviciile prestatorilor respectivi să fie afectați de acestea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 martie 2014, UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, punctele 55 și 56).
- 82 În al treilea rând, în cadrul controlului de proporționalitate prevăzut la articolul 52 alineatul (1) din cartă, trebuie să se constate, mai întâi, că restrângerea exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut, vizată la punctul 69 din prezenta hotărâre, răspunde necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți în sensul articolului 52 alineatul (1) din cartă, și anume, în speță, nevoia de protecție a proprietății intelectuale garantate prin articolul 17 alineatul (2) din cartă. Astfel, obligațiile impuse la articolul 17 din Directiva 2019/790 prestatorilor de servicii online de partajare de conținut, din care rezultă această restrângere, urmăresc, după cum reiese în special din considerentele (2), (3) și (61) ale Directivei 2019/790, să asigure protecția drepturilor de proprietate intelectuală astfel încât să contribuie la realizarea unei piețe performante și echitabile a dreptului de autor. Or, în cadrul serviciilor de partajare a conținuturilor online, protecția drepturilor de autor trebuie în mod necesar să fie însoțită, într-o anumită măsură, de o restrângere a exercițiului dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor.
- 83 În continuare, mecanismul de răspundere prevăzut la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 este nu numai apt, ci pare de asemenea necesar pentru a satisface nevoia de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală. În special, deși mecanismul alternativ propus de Republica Polonă, în temeiul căruia numai obligațiile prevăzute la articolul 17 alineatul (4) litera (a) și la începutul alineatului (4) litera (c) ar fi impuse prestatorilor de servicii online de partajare de conținut, ar constitui, desigur, o măsură mai puțin constrângătoare pentru exercițiul dreptului la libertatea de exprimare și de informare, nu este mai puțin adevărat că acest mecanism alternativ nu ar fi la fel de eficient în ceea ce privește protecția drepturilor de proprietate intelectuală precum cel reținut de legiuitorul Uniunii.

- 84 În sfârșit, trebuie să se constate că obligațiile impuse la articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 prestatorilor de servicii online de partajare de conținut nu restrâng în mod disproporționat dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii.
- 85 Astfel, în primul rând, după cum a arătat domnul avocat general la punctele 164, 165 și 191-193 din concluzii, din cuprinsul articolului 17 alineatele (7) și (9) din Directiva 2019/790, precum și din cel al considerentelor (66) și (70) ale acesteia rezultă că legiuitorul Uniunii, pentru a preveni riscul pe care îl presupune, printre altele, utilizarea instrumentelor automate de recunoaștere și de filtrare pentru dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii de partajare a conținuturilor online, a impus o limită clară și precisă, în sensul jurisprudenței menționate la punctul 67 din prezenta hotărâre, măsurilor care pot fi luate sau solicitate pentru punerea în aplicare a obligațiilor prevăzute la articolul 17 alineatul (4) literele (b) și (c) *in fine* din Directiva 2019/790, excluzând, în special, măsurile care filtrează și blochează conținutul licit în momentul încărcării.
- 86 În acest context, trebuie amintit că Curtea a avut deja ocazia să constate că un sistem de filtrare care ar risca să nu facă în mod suficient distincția între un conținut ilicit și un conținut licit, astfel că utilizarea lui ar putea avea drept consecință blocarea comunicațiilor cu conținut licit, ar fi incompatibilă cu dreptul la libertatea de exprimare și de informare, garantat la articolul 11 din cartă, și nu ar respecta justul echilibru dintre acesta și dreptul de proprietate intelectuală. Curtea a subliniat, în această privință, că răspunsul la problema caracterului licit al unei transmisii depinde de asemenea de aplicarea unor excepții legale de la dreptul de autor care variază de la un stat membru la altul. În plus, anumite opere pot face parte, în anumite state membre, din domeniul public sau pot face obiectul unei publicări gratuite pe internet din partea autorilor în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 februarie 2012, SABAM, C-360/10, EU:C:2012:85, punctele 50 și 51, precum și jurisprudența citată).
- 87 În al doilea rând, în ceea ce privește excepțiile și limitările privind dreptul de autor, care conferă drepturi utilizatorilor de opere sau de alte obiecte protejate și care urmăresc să asigure justul echilibru dintre drepturile fundamentale ale acestor utilizatori și cele ale titularilor de drepturi (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 iulie 2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, punctul 70 și jurisprudența citată), trebuie constatat că articolul 17 alineatul (7) al doilea paragraf din Directiva 2019/790 impune statelor membre să se asigure că utilizatorii din fiecare stat membru sunt autorizați să încarce și să pună la dispoziție conținuturile generate de aceștia în scopuri specifice precum citarea, critica, recenzia, realizarea de caricaturi, parodieri sau pastișe. Astfel cum rezultă din considerentul (70) al acestei directive, legiuitorul Uniunii a considerat astfel că, având în vedere importanța lor deosebită pentru libertatea de exprimare și libertatea artelor și, prin urmare, pentru justul echilibru menționat, era necesar ca aceste excepții și limitări, care figurează printre cele prevăzute facultativ la articolul 5 din Directiva 2001/29, să devină obligatorii pentru a garanta că utilizatorii beneficiază în această privință de o protecție uniformă în întreaga Uniune.
- 88 În plus, cu același obiectiv de a garanta drepturile utilizatorilor, articolul 17 alineatul (9) al patrulea paragraf din Directiva 2019/790 obligă prestatorii de servicii online de partajare de conținut să își informeze utilizatorii, în termenii și condițiile lor, că au posibilitatea să utilizeze opere și alte obiecte protejate în temeiul excepțiilor sau al limitărilor privind dreptul de autor și drepturile conexe prevăzute în dreptul Uniunii.

- 89 În al treilea rând, împrejurarea că răspunderea prestatorilor de servicii pentru a garanta indisponibilitatea anumitor conținuturi nu poate fi angajată, în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din Directiva 2019/790, decât cu condiția ca titularii de drepturi în cauză să le transmită informațiile relevante și necesare în privința acestor conținuturi protejează exercițiul dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor care se servesc în mod legal de serviciile menționate. Astfel, întrucât transmiterea informațiilor care au, fără nicio îndoială, această calitate constituie condiția prealabilă a constatării eventuale a acestei răspunderi în privința prestatorilor de servicii, aceștia din urmă nu vor fi determinați, în lipsa unor astfel de informații, să facă indisponibile conținuturile vizate.
- 90 În al patrulea rând, enunțând, asemenea articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2000/31, că aplicarea articolului 17 din aceasta nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere, articolul 17 alineatul (8) din Directiva 2019/790 instituie o garanție suplimentară pentru respectarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor serviciilor online de partajare de conținut. Astfel, această precizare implică faptul că prestatorii serviciilor menționate nu pot fi obligați să prevină încărcarea și punerea la dispoziția publicului a conținuturilor în privința cărora constatarea caracterului ilicit ar necesita, din partea lor, o apreciere autonomă a conținutului în raport cu informațiile furnizate de titularii de drepturi, precum și a eventualelor excepții și limitări ale dreptului de autor (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 octombrie 2019, Glawischnig-Piesczek, C-18/18, EU:C:2019:821, punctele 41-46).
- 91 În special, astfel cum subliniază considerentul (66) al Directivei 2019/790, nu poate fi exclus ca, în unele cazuri, disponibilitatea conținutului neautorizat să poată fi evitată numai după notificarea titularilor de drepturi. În plus, în ceea ce privește o asemenea notificare, Curtea a constatat că aceasta trebuie să conțină suficiente elemente pentru a permite operatorului acestei platforme să se asigure, fără o examinare juridică aprofundată, de caracterul ilicit al comunicării conținutului în cauză și de compatibilitatea unei eventuale eliminări a acestui conținut cu libertatea de exprimare și de informare (Hotărârea din 22 iunie 2021, YouTube și Cyando, C-682/18 și C-683/18, EU:C:2021:503, punctul 116).
- 92 În acest context, trebuie amintit că, deși protecția dreptului de proprietate intelectuală este consacrată, desigur, la articolul 17 alineatul (2) din cartă, nu reiese nicidecum din această dispoziție și nici din jurisprudența Curții că un astfel de drept ar fi intangibil și că, prin urmare, protecția sa ar trebui să fie asigurată în mod absolut (Hotărârea din 29 iulie 2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, punctul 72 și jurisprudența citată).
- 93 În al cincilea rând, articolul 17 alineatul (9) primul și al doilea paragraf din Directiva 2019/790 introduce mai multe garanții de natură procedurală care se adaugă celor prevăzute la articolul 17 alineatele (7) și (8) din această directivă și care protejează dreptul la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor de servicii online de partajare de conținut pentru cazurile în care, în pofida garanțiilor prevăzute de aceste din urmă dispoziții, prestatorii serviciilor menționate ar bloca totuși, din eroare sau fără temei, conținuturi licite.
- 94 Astfel, din cuprinsul articolului 17 alineatul (9) primul și al doilea paragraf, precum și din cel al considerentului (70) al Directivei 2019/790 rezultă că legiuitorul Uniunii a considerat că este important să se asigure că prestatorii de servicii online de partajare de conținut instituie mecanisme eficiente și rapide de soluționare a plângerilor și a căilor de atac pentru a sprijini utilizările legale ale operelor sau ale altor obiecte protejate și în special pe cele acoperite de excepții și de limitări privind dreptul de autor care vizează protecția libertății de exprimare și a libertății artelor. Potrivit acestor dispoziții, utilizatorii trebuie să poată formula o plângere atunci

când consideră că în mod greșit a fost blocat accesul la un conținut pe care l-au încărcat sau că un astfel de conținut a fost eliminat. Orice plângere trebuie să fie tratată fără întârzieri nejustificate și ar trebui să fie examinată de către o persoană. În plus, atunci când titularii de drepturi solicită prestatorilor de servicii să întreprindă măsuri împotriva materialelor încărcate de utilizatori, precum oprirea accesului la conținutul încărcat sau eliminarea acestuia, titularii de drepturi trebuie să își justifice în mod corespunzător solicitările.

- 95 Pe de altă parte, potrivit acestor dispoziții, statele membre trebuie să se asigure că utilizatorii au acces la căile de atac extrajudiciare care permit soluționarea imparțială a litigiilor, precum și la căi de atac judiciare eficiente. În special, utilizatorii trebuie să se poată adresa unei instanțe judecătorești sau unei alte autorități judiciare competente pentru a invoca utilizarea unei excepții sau limitări privind dreptul de autor și drepturile conexe.
- 96 În al șaselea rând, articolul 17 alineatul (10) din Directiva 2019/790 completează sistemul de garanții prevăzut la articolul 17 alineatele (7)-(9) din aceasta însărcinând Comisia să organizeze, în cooperare cu statele membre, dialoguri între părțile interesate pentru a examina cele mai bune practici pentru cooperarea dintre prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi, precum și să emită, ținând seama de rezultatul acestor dialoguri și după consultarea părților interesate, inclusiv a organizațiilor de utilizatori, orientări referitoare la aplicarea articolului 17 din această directivă și, în special, a articolului 17 alineatul (4) din aceasta.
- 97 Articolul 17 alineatul (10) din Directiva 2019/790 subliniază în mod expres în această privință că, în cadrul discuțiilor privind cele mai bune practici, ar trebui să se țină seama în mod special, printre altele, de necesitatea de a crea un echilibru între drepturile fundamentale și de utilizare a excepțiilor și a limitărilor. În plus, în scopul acestui dialog cu părțile interesate, organizațiile de utilizatori au acces la informații adecvate din partea prestatorilor de servicii online de partajare de conținut cu privire la funcționarea practicilor lor în ceea ce privește articolul 17 alineatul (4) din această directivă.
- 98 Din constatările efectuate la punctele 72-97 din prezenta hotărâre rezultă că, contrar celor susținute de Republica Polonă, obligația prestatorilor de servicii online de partajare de conținut de a controla conținuturile pe care utilizatorii doresc să le încarce pe platformele lor anterior difuzării lor către public, care decurge din regimul de răspundere specific instituit prin articolul 17 alineatul (4) din Directiva 2019/790 și în special din condițiile de exonerare prevăzute la articolul 17 alineatul (4) litera (b) și litera (c) *in fine* din aceasta, a fost însoțită, de către legiuitorul Uniunii, de garanții adecvate pentru a asigura, în conformitate cu articolul 52 alineatul (1) din cartă, respectarea dreptului la libertatea de exprimare și de informare al utilizatorilor acestor servicii, garantat de articolul 11 din cartă, și un just echilibru între acest drept, pe de o parte, și dreptul la proprietate intelectuală, protejat de articolul 17 alineatul (2) din cartă, pe de altă parte.
- 99 În cadrul transpunerii articolului 17 din Directiva 2019/790 în dreptul intern al statelor membre, acestora le revine sarcina de a se asigura că se întemeiază pe o interpretare a acestei dispoziții care să permită asigurarea unui just echilibru între diferitele drepturi fundamentale protejate de cartă. În continuare, cu ocazia punerii în aplicare a măsurilor de transpunere a dispoziției menționate, autorităților și instanțelor statelor membre le revine nu numai sarcina să interpreteze dreptul lor național într-un mod conform cu directiva menționată, ci și să se asigure că nu se întemeiază pe o interpretare a acesteia care ar intra în conflict cu drepturile fundamentale respective sau cu alte principii generale ale dreptului Uniunii cum este principiul proporționalității (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 ianuarie 2008, *Promusicae*, C-275/06, EU:C:2008:54, punctul 68).

- 100 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se respingă motivul unic invocat de Republica Polonă în susținerea acțiunii formulate și, prin urmare, să se respingă această acțiune.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 101 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Parlamentul și Consiliul au solicitat obligarea Republicii Polone la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată.
- 102 Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Portugheză și Comisia vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Obligă Republica Polonă la plata cheltuielilor de judecată.**
- 3) Regatul Spaniei, Republica Franceză, Republica Portugheză și Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături